

Prečišćeni tekst Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju obuhvata sljedeće propise:

1. Zakon o poljoprivredi i ruralnom razvoju ("Službeni list Crne Gore", br. 056/09 od 14.08.2009),
2. Zakon o oznakama porijekla, geografskim oznakama i oznakama garantovano tradicionalnih specijaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda ("Službeni list Crne Gore", br. 018/11 od 01.04.2011),
3. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona kojima su propisane novčane kazne za prekršaje ("Službeni list Crne Gore", br. 040/11 od 08.08.2011),
4. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju ("Službeni list Crne Gore", br. 034/14 od 08.08.2014),
5. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju ("Službeni list Crne Gore", br. 001/15 od 05.01.2015),
6. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju ("Službeni list Crne Gore", br. 030/17 od 09.05.2017),
7. Zakon o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda ("Službeni list Crne Gore", br. 051/17 od 03.08.2017),
8. Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju ("Službeni list Crne Gore", br. 059/21 od 04.06.2021), u kojima je naznačen njihov dan stupanja na snagu.

ZAKON

O POLJOPRIVREDI I RURALNOM RAZVOJU

("Službeni list Crne Gore", br. 056/09 od 14.08.2009, 018/11 od 01.04.2011, 040/11 od 08.08.2011, 034/14 od 08.08.2014, 001/15 od 05.01.2015, 030/17 od 09.05.2017, 051/17 od 03.08.2017, 059/21 od 04.06.2021)

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se: razvoj poljoprivrede i ruralnih područja, ciljevi i mjere agrarne politike, podsticaji u poljoprivredi i uslovi za njihovo ostvarivanje, prava i obaveze korisnika podsticaja, dopunske djelatnosti u poljoprivredi, organizovanje u poljoprivredi, kao i druga pitanja od značaja za razvoj poljoprivrede i ruralnih područja.

Definicije

Član 2

(1) Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) poljoprivreda je privredna djelatnost koja obuhvata biljnu i stočarsku proizvodnju i sa njima povezane uslužne djelatnosti, u skladu sa propisima kojima je uređena klasifikacija djelatnosti i registar jedinica razvrstavanja;
- 2) poljoprivredno gazdinstvo je organizaciono i poslovno zaokružena privredna cjelina koja obuhvata jednu ili više proizvodnih jedinica, bavi se poljoprivrednom djelatnošću, ima jedinstveno upravljanje, ime ili firmu, odnosno adresu ili sjedište i organizovana je u jednom od sljedećih oblika:
 - a) privredno društvo, odnosno drugo pravno lice ili preduzetnik;
 - b) porodično poljoprivredno gazdinstvo;
 - c) proizvođačka organizacija;
 - d) obrazovna ili naučno-istraživačka ustanova koja se bavi i poljoprivrednom djelatnošću;
- 3) proizvodna jedinica je prostorno određena privredna jedinica na kojoj se obavlja poljoprivredna djelatnost;
- 4) porodično poljoprivredno gazdinstvo je poljoprivredno gazdinstvo na kojem poljoprivrednik sam ili zajedno sa članovima svog domaćinstva obavlja poljoprivrednu djelatnost;
- 5) poljoprivrednik je fizičko lice koje se bavi poljoprivredom samo ili kao član porodičnog poljoprivrednog gazdinstva;
- 6) nosilac poljoprivrednog gazdinstva je privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik ili poljoprivrednik, koji je upisan u Registar poljoprivrednih gazdinstava;

- 7) jedinstveni identifikacioni broj poljoprivrednih gazdinstava (u daljem tekstu: IDBR) je osnov za vođenje jedinstvenog Registra poljoprivrednih gazdinstava i njihovo povezivanje sa drugim registrima;
 - 8) poljoprivredni proizvod je proizvod biljnog ili životinjskog porijekla dobijen iz primarne poljoprivredne proizvodnje i proizvod podvrgnut jednostavnoj fizičkoj obradi;
 - 9) primarna poljoprivredna proizvodnja je proizvodnja i uzgoj primarnih poljoprivrednih proizvoda biljnog ili životinjskog porijekla, uključujući žetvu i berbu plodova, mužu i uzgoj životinja, lov i ribolov i sakupljanje samoniklih plodova i biljaka iz prirode, koja obuhvata i rukovanje, transport i skladištenje primarnih proizvoda na mjestu proizvodnje, koja za rezultat ima isključivo proizvod koji nije podvrgnut tehnološkim postupcima nakon žetve, sakupljanja plodova ili ulova, osim jednostavne fizičke obrade;
 - 10) prerada poljoprivrednih proizvoda je proces kojim se mijenja primarni proizvod primjenom određenih fizičkih i hemijskih postupaka;
 - 11) hrana je supstanca ili proizvod koji je namijenjen za ishranu ljudi, prerađen, djelimično prerađen, ili neprerađen uključujući vodu za piće i vodu koja se koristi u postupku pripreme hrane, koja može biti biljnog porijekla, životinjskog porijekla i kombinovana hrana;
- (2) Svi izrazi koji se, u ovom zakonu, koriste za fizička lica u muškom rodu obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

II. PLANIRANJE RAZVOJA POLJOPRIVREDE I RURALNIH PODRUČJA

Ciljevi agrarne politike

Član 3

Osnovni ciljevi razvoja poljoprivrede i ruralnih područja (u daljem tekstu: agrarna politika) su:

- 1) gazdovanje poljoprivrednim resursima na dugoročno održiv način uz očuvanje životne sredine;
- 2) obezbjeđivanje stabilne ponude bezbjedne hrane, prihvatljive u pogledu kvaliteta i cijena;
- 3) unaprjeđivanje životnog standarda seoskog stanovništva i ukupnog ruralnog razvoja, uz očuvanje tradicionalnih vrijednosti;
- 4) jačanje konkurentnosti proizvođača hrane.

Strategija proizvodnje hrane i razvoja ruralnih područja

Član 4

- (1) Strategijom proizvodnje hrane i razvoja ruralnih područja (u daljem tekstu: Strategija) utvrđuju se dugoročni pravci razvoja poljoprivrede i ruralnih područja, odnosno agrarne politike.
- (2) Strategiju donosi Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), na period od sedam godina.

Nacionalni program proizvodnje hrane i razvoja ruralnih područja

Član 5

- (1) Agrarna politika utvrđena Strategijom sprovodi se na osnovu Nacionalnog programa proizvodnje hrane i razvoja ruralnih područja (u daljem tekstu: Nacionalni program).
- (2) Nacionalni program sadrži: srednjoročne i kratkoročne ciljeve razvoja agrarne politike, vrste mjera i programa, očekivane rezultate, kao i okvirni iznos i izvore finansijskih sredstava neophodnih za sprovođenje mjera agrarne politike.
- (3) Nacionalni program iz stava 1 ovog člana donosi Vlada, na period od pet godina.
- (4) Nacionalni program objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Sprovođenje mjera agrarne politike

Član 6

- (1) Uslovi, način i dinamika sprovođenja mjera agrarne politike utvrđenih Strategijom i Nacionalnim programom, do početka fiskalne godine, bliže se uređuju propisom Vlade (u daljem tekstu: Agrobudžet).
- (2) Agrobudžet sadrži, naročito:
 - planirana sredstva po pojedinim mjerama agrarne politike;
 - uslove i kriterijume za korišćenje podsticajnih mjera utvrđenih ovim zakonom;
 - način kontrole u sprovođenju mjera agrarne politike;

- način praćenja i ocjenjivanja efekata mjera agrarne politike;
 - način i postupak dodjeljivanja sredstava podsticaja;
 - mjere za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti u korišćenju sredstava podsticaja.
- (3) Agrobudžet se objavljuje u "Službenom listu Crne Gore".

Izveštaj o realizaciji Nacionalnog programa i Agrobudžeta

Član 7

- (1) Godišnji izvještaj o realizaciji Nacionalnog programa i Agrobudžeta ministarstvo nadležno za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: Ministarstvo) dostavlja Vladi na usvajanje, do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.
- (2) Izvještaj iz stava 1 ovog člana sadrži i ocjenu efekata agrarne politike za godinu za koju se odnosi.

III. MJERE AGRARNE POLITIKE

Član 8

- (1) Mjere agrarne politike utvrđuju se radi ostvarivanja ciljeva iz člana 3 ovog zakona.
- (2) Mjere agrarne politike obuhvataju, naročito:
- a) tržišno-cjenovnu politiku;
 - b) politiku ruralnog razvoja;
 - c) poslove od javnog interesa;
 - d) socijalne transfere porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima.

A. TRŽIŠNO - CJENOVNA POLITIKA

Član 9

- (1) Tržišno-cjenovna politika ostvaruje se sprovođenjem:
- 1) mjera za stabilizaciju tržišta;
 - 2) direktnih plaćanja poljoprivrednim gazdinstvima;
- (2) U cilju očuvanja jedinstva tržišta i ravnopravnosti proizvođača, mjere tržišno-cjenovne politike sprovode se na nacionalnom nivou.

1. Mjere za stabilizaciju tržišta

Član 10

- (1) Mjere za stabilizaciju tržišta odnose se na:
- spoljnotrgovinski promet;
 - interventne mjere u unutrašnjem prometu.
- (2) U slučaju prekomjernog uvoza ili izvoza poljoprivrednih proizvoda, identifikovanog dampinga ili uvoza proizvoda u Crnu Goru za koje su zemlje izvoznice koristile izvozne subvencije ili postojanja opasnosti da dođe do ozbiljnog narušavanja tržišta poljoprivrednih proizvoda, čime se ugrožavaju postavljeni ciljevi agrarne politike, Vlada može uvesti zaštitne mjere u spoljnotrgovinskom prometu poljoprivrednih proizvoda, u skladu sa zaključenim ugovorima i propisima kojima je uređena spoljna trgovina.
- (3) Radi realizacije ciljeva agrarne politike iz člana 3 ovog zakona Vlada može da primjenjuje interventne mjere kupovine i prodaje, pomoći skladištenju i povlačenju sa tržišta određenih poljoprivrednih proizvoda.

2. Direktna plaćanja poljoprivrednim gazdinstvima

Član 11

- (1) Direktna plaćanja poljoprivrednim gazdinstvima su mjere kojima se neposredno utiče na dohodak poljoprivrednih gazdinstava (u daljem tekstu: direktna plaćanja).
- (2) Direktna plaćanja se mogu vršiti na osnovu sljedećih kriterijuma:
- a) po hektaru poljoprivrednih površina;
 - b) po grlu stoke ili stočnoj jedinici;

- c) po jedinici poljoprivrednih proizvoda;
 - d) po jedinici inputa u poljoprivrednu proizvodnju.
- (3) Direktna plaćanja se mogu, na osnovu utvrđenih kriterijuma i uslova, dodjeljivati i prerađivačima poljoprivrednih proizvoda.
- (4) Bliži kriterijumi i uslovi za realizaciju mjera iz stava 1 ovog člana utvrđuju se Agrobudžetom.

B. POLITIKA RURALNOG RAZVOJA

Vrste mjera

Član 12

- (1) Politika ruralnog razvoja ostvaruje se sprovođenjem sljedećih grupa mjera:
- 1) mjere za jačanje konkurentnosti proizvođača hrane;
 - 2) mjere za održivo gazdovanje poljoprivrednim resursima;
 - 3) mjere za poboljšanje kvaliteta života i širenje (diverzifikacija) ekonomskih aktivnosti u ruralnim područjima;
 - 4) lider projekti za razvoj ruralnih područja.
- (2) Uslovi i način sprovođenja mjera iz stava 1 tač. 1 do 4 ovog člana, u skladu sa Nacionalnim programom, utvrđuju se Agrobudžetom.

1. Mjere za jačanje konkurentnosti proizvođača hrane

Član 13

- (1) Radi jačanja konkurentnosti proizvođača hrane sprovode se sljedeće mjere:
- a) podsticaj investicijama u primarnoj poljoprivredi;
 - b) podsticaj modernizaciji i prestrukturiranju prerađivačke industrije;
 - c) podsticaj investicijama za sprovođenje zemljišne politike (unaprjeđivanje korišćenja i poboljšanje kvaliteta poljoprivrednog zemljišta, povećanje veličine porodičnog poljoprivrednog gazdinstva i sprječavanje usitnjavanja posjeda);
 - d) uvođenje međunarodnih standarda i unaprjeđivanje kvaliteta u proizvodnji i preradi poljoprivrednih proizvoda;
 - f) podsticaj osnivanju i povezivanju proizvođačkih organizacija;
- podsticaj poljoprivrednih proizvođača.
- (2) Vlada može da uvede i druge mjere kojima se podržava konkurentnost proizvođača hrane.
- (3) Uslovi i način sprovođenja pojedinih mjera iz stava 1 ovog člana, u skladu sa Nacionalnim programom, utvrđuju se Agrobudžetom.

2. Mjere za održivo gazdovanje poljoprivrednim resursima

Član 14

- (1) Održivo gazdovanje poljoprivrednim resursima obezbjeđuje se sprovođenjem sljedećih mjera:
- a) podsticaj razvoja područja sa ograničenim mogućnostima za poljoprivrednu proizvodnju;
 - b) podsticaj programa u poljoprivredi koji su usaglašeni sa principima očuvanja životne sredine - agroekološke mjere;
 - c) programi agrošumarstva;
- (2) Uslovi i način sprovođenja mjera iz stava 1 ovog člana utvrđuju se Agrobudžetom.

a) Podsticaj razvoja područja sa ograničenim mogućnostima za poljoprivrednu proizvodnju

Član 15

- (1) Razvoj područja sa ograničenim mogućnostima za poljoprivrednu proizvodnju obezbjeđuje se putem dodatnih plaćanja po hektaru (ha) poljoprivrednih površina ili po grlu stoke.
- (2) Područje sa ograničenim mogućnostima za poljoprivrednu proizvodnju utvrđuje se na osnovu ograničenih mogućnosti korišćenja zemljišta i značajno povećanih troškova proizvodnje usljed nepovoljnih uslova privređivanja.

(3) Bliži kriterijumi iz stava 2 ovog člana utvrđuju se Agrobudžetom.

(4) Na osnovu kriterijuma iz stava 3 ovog člana, Ministarstvo utvrđuje područja sa ograničenim mogućnostima za poljoprivrednu proizvodnju.

b) Podsticaj programa u poljoprivredi koji su usaglašeni sa principima očuvanja životne sredine - agroekološke mjere

Član 16

(1) Programi u poljoprivredi koji su usaglašeni sa principima očuvanja životne sredine podstiču se agroekološkim mjerama, koje su usmjerene na:

- zaštitu i unaprjeđivanje prirodnih resursa (zemlja, voda, vazduh), posebno na razvoj organske i integralne poljoprivrede;
- očuvanje i održivo korišćenje genetičkih resursa u biljnoj i stočarskoj proizvodnji;
- očuvanje prirodnih staništa (habitata) i životne sredine, posebno na održivo korišćenje planinskih pašnjaka.

(2) Agrobudžetom se mogu propisati i druge mjere kojima se podstiče održivo gazdovanje poljoprivrednim resursima.

c) Programi agrošumarstva

Član 17

(1) Radi ostvarivanja zajedničkih ciljeva agrarne i politike šumarstva obezbjeđuje se podsticaj za podizanje zasada odgovarajućih poljoprivrednih ili šumskih kultura na područjima obraslim niskim rastinjem, žbunjem i površinama oštećenim požarom.

(2) Uslovi i postupak za realizaciju podsticaja iz stava 1 ovog člana utvrđuju se Agrobudžetom.

3. Mjere za poboljšanje kvaliteta života i širenje (diverzifikacija) ekonomskih aktivnosti u ruralnim područjima

Član 18

(1) Radi poboljšanja kvaliteta života i proširenja ekonomskih aktivnosti u ruralnim područjima sprovode se sljedeće mjere:

- izgradnja seoske infrastrukture, obnova i razvoj sela;
- podsticaj dopunskim djelatnostima u poljoprivredi;
- podsticaj osnivanju i razvoju malih preduzeća radi unaprjeđivanja preduzetništva u ruralnim područjima;
- podsticaj razvoju turizma u ruralnim područjima;
- podsticaj očuvanju i unaprjeđivanju kulturne baštine.

(2) Agrobudžetom se mogu propisati i druge mjere kojima se unaprjeđuje kvalitet života i širenje ekonomskih aktivnosti u ruralnim područjima.

(3) Uslovi i postupak sprovođenja mjera iz stava 1 ovog člana utvrđuju se Agrobudžetom.

Lider projekti za razvoj ruralnih područja

Član 19

(1) Lider projektima za razvoj ruralnih područja obezbjeđuje se podsticaj:

- lokalnim zajednicama i lokalnim akcionim grupama za pripremu i realizaciju strategija i projekata ruralnog razvoja;
- lokalnom javno-privatnom partnerstvu radi unaprjeđivanja ruralnih područja;
- realizaciji projekata koji se zasnivaju na učešću više subjekata iz različitih sektora lokalne ekonomije.

(2) Uslovi i postupak sprovođenja mjera iz stava 1 ovog člana utvrđuju se Agrobudžetom.

Podrška ruralnom razvoju iz budžeta lokalne samouprave

Član 20

(1) Lokalna samouprava može da uvede mjere podrške ruralnom razvoju, koje ne smiju biti u suprotnosti sa Strategijom, Nacionalnim programom i Agrobudžetom.

- (2) Mjere iz stava 1 ovog člana i način njihovog finansiranja, prije usvajanja, lokalna samouprava dostavlja na saglasnost Ministarstvu.

C. POSLOVI OD JAVNOG INTERESA

Član 21

- (1) Mjerama agrarne politike podstiču se poslovi od javnog interesa iz člana 52 ovog zakona.
- (2) Poslovi od javnog interesa finansiraju se ili sufinansiraju na osnovu programa za obavljanje poslova od javnog interesa.
- (3) Program iz stava 2 ovog člana sadrži vrstu i obim poslova, dinamiku realizacije, potrebna finansijska sredstva i način finansiranja, odnosno sufinansiranja, kao i očekivane efekte u ostvarivanju javnog interesa, u skladu sa Strategijom i Nacionalnim programom.
- (4) Uslovi i postupak za realizaciju poslova iz stava 1 ovog člana utvrđuju se Agrobudžetom.

Član 22

- (1) Mjerama agrarne politike podstiče se stručno osposobljavanje kadrova koji rade na realizaciji razvojnih programa, strukturnim promjenama u poljoprivredi i harmonizaciji propisa iz oblasti poljoprivrede sa propisima Evropske unije.
- (2) Uslovi i postupak za sprovođenje mjera iz stava 1 ovog člana utvrđuju se Agrobudžetom.

Član 23

- (1) Mjerama agrarne politike mogu se podsticati međunarodna saradnja i realizacija međunarodnih projekata u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja, kao i članstvo u međunarodnim organizacijama.
- (2) Prioritete za članstvo u međunarodnim organizacijama utvrđuje Ministarstvo, na osnovu mišljenja Savjeta iz člana 70 ovog zakona.

D. SOCIJALNI TRANSFERI PORODIČNIM POLJOPRIVREDNIM GAZDINSTVIMA

Član 24

- (1) Nosiocu porodičnog poljoprivrednog domaćinstva pripada pravo na staračku naknadu, ako:
 - je stariji od 65 godina (muškarac), odnosno 60 godina (žena);
 - živi na selu i bavi se poljoprivredom;
 - ne ostvaruje primanja po drugom osnovu.
- (2) Visina staračke naknade utvrđuje se u visini 70% najniže penzije u Crnoj Gori.
- (3) Pravo na staračku naknadu ostvaruje se od dana uredno podnesenog zahtjeva za staračku naknadu.
- (4) Socijalno najugroženija staračka i seoska domaćinstva koja se bave poljoprivredom mogu ostvariti jednokratnu interventnu novčanu pomoć u toku jedne godine, najviše do petostrukog iznosa staračke naknade.
- (5) Sredstva za isplatu staračke naknade i sredstva za isplatu jednokratne interventne socijalne pomoći obezbjeđuju se u Agrobudžetu.
- (6) Bliže uslove i postupak za isplatu staračke naknade, kriterijume i postupak za ostvarivanje prava na isplatu jednokratne interventne pomoći, na predlog Ministarstva, propisuje Vlada.
- (7) Na predlog Ministarstva Vlada može propisati olakšice za plaćanje doprinosa za obavezno socijalno osiguranje poljoprivrednika.

IV. PODSTICAJI ZA POLJOPRIVREDU I RURALNI RAZVOJ

Izvori finansiranja

Član 25

- (1) Sredstva podsticaja za realizaciju ciljeva agrarne politike iz člana 3 ovog zakona obezbjeđuju se iz budžeta Crne Gore.
- (2) Pored sredstava iz stava 1 ovog člana, za podsticaj razvoja poljoprivrede i ruralnih područja mogu se koristiti i sredstva lokalne samouprave, međunarodnih projekata, donacija i drugih izvora.

Realizacija podsticaja

Član 26

Realizaciju sredstava podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju vrši Ministarstvo, na način i pod uslovima utvrđenim Agrobudžetom.

Realizaciju sredstava podsticaja za korišćenje finansijske podrške, za mjere ruralnog razvoja finansiranih iz Instrumenta za pretpristupnu pomoć Evropske unije (IPA), vrši organizaciona jedinica ministarstva za IPARD plaćanja (u daljem tekstu: IPARD Agencija).

Realizacija i postupak korišćenja sredstava iz stava 2 ovog člana uređuju se propisom Vlade.

Nadležnost Ministarstva**Član 27**

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, "Sl. list CG", br. 34/14)

Član 28

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, "Sl. list CG", br. 34/14)

Član 29

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, "Sl. list CG", br. 34/14)

Član 30

- (1) Dokumentaciju za programe koje realizuje Ministarstvo, a koji se finansiraju ili sufinansiraju u skladu sa ovim zakonom i programima koji se finansiraju sredstvima iz inostranih donacija, Ministarstvo je dužno da čuva najmanje pet godina nakon njihove implementacije.
- (2) Rok iz stava 1 ovog člana, u slučaju pokretanja sudskog postupka, produžava se do pravosnažnosti sudske odluke.

Pravo na podsticaj**Član 31**

- (1) Pravo na podsticaj može ostvariti nosilac poljoprivrednog gazdinstva koji je podnio zahtjev, sa potrebnom dokumentacijom, za ostvarivanje prava na podsticaj i koji je upisan u Registar poljoprivrednih gazdinstava iz člana 63 ovog zakona (u daljem tekstu: korisnik podsticaja).
- (2) Uslove za upis u Registar poljoprivrednih gazdinstava i dokumentaciju potrebnu za ostvarivanje prava na podsticaj iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Postupak za ostvarivanje prava na podsticaj**Član 32**

- (1) Postupak za ostvarivanje prava na podsticaje pokreće se zahtjevom, koji se podnosi Ministarstvu.
- (2) Postupak iz stava 1 ovog člana može se pokrenuti i putem javnog poziva ili na drugi način, zavisno od vrste i načina podsticaja.
- (3) O ostvarivanju prava na podsticaje u postupku iz st. 1 i 2 ovog člana odlučuje Ministarstvo.

Obaveze korisnika podsticaja**Član 33**

- (1) Korisnik podsticaja odgovara za tačnost dokumentacije i podataka za ostvarivanje prava na podsticaj i namjensko korišćenje sredstava podsticaja.
- (2) Korisnik podsticaja koji je na osnovu netačne dokumentacije, odnosno prevarom ostvario pravo na korišćenje sredstava podsticaja ili je sredstva podsticaja nenamjenski koristio dužan je da vrati iznos primljenih sredstava, uvećan za iznos zatezne kamate, u roku određenom pravosnažnim rješenjem Ministarstva.
- (3) Korisnik podsticaja koji je sredstva dobio, odnosno koristio na način iz stava 2 ovog člana nema pravo na dodjelu podsticaja za period od dvije godine od dana donošenja pravosnažnog rješenja Ministarstva o vraćanju tih sredstava.
- (4) Korisnik podsticaja koji je pokušao na osnovu netačne dokumentacije, odnosno prevarom da ostvari pravo na korišćenje sredstava podsticaja ili da sredstva podsticaja nenamjenski koristi, nema pravo na dodjelu podsticaja

- za period od dvije godine od dana donošenja pravosnažnog rješenja Ministarstva o odbijanju isplate sredstava podsticaja.
- (5) Korisnik podsticaja koji je ostvario pravo na korišćenje sredstava podsticaja, ali je nakon podnošenja dokumentacije za isplatu sredstava podsticaja utvrđeno da je imao namjeru da lažnim prikazivanjem ili prikrivanjem činjenica, sredstva podsticaja dobije ili nenamjenski koristi, nema pravo na dodjelu sredstava podsticaja za period od dvije godine od dana donošenja pravosnažnog rješenja Ministarstva o odbijanju isplate sredstava podsticaja.
- (6) Lista lica koja ne mogu ostvariti pravo iz st. 4 i 5 ovog člana objaviće se na internet stranici Ministarstva.
- (7) Rješenja iz st. 2 do 5 ovog člana Ministarstvo donosi na osnovu izvršene kontrole.
- (8) Korisnik podsticaja iz st. 3, 4 i 5 ovog člana nema pravo ni na korišćenje sredstava koja se odobravaju po osnovu drugih podsticajnih mjera.
- (9) Korisnik podsticaja dužan je da čuva dokumentaciju koja se odnosi na ostvarivanje prava na podsticaje, najmanje pet godina od dana posljednje isplate sredstava podsticaja.

V. ORGANIZOVANJE PROIZVOĐAČA

Cilj organizovanja

Član 34

- (1) Mjerama agrarne i politike ribarstva podstiče se organizovanje proizvođača u poljoprivredi i ribarstvu u zadruge i druge oblike organizovanja proizvođača (u daljem tekstu: organizacije proizvođača).
- (2) Proizvođači iz stava 1 ovog člana mogu organizovati organizaciju proizvođača po osnovu jednog ili grupe proizvoda, u cilju:
- planiranja proizvodnje prema zahtjevima tržišta u pogledu količina i kvaliteta;
 - stavljanja na tržište proizvoda proizvedenih od strane članova organizacije proizvođača;
 - optimizacije troškova proizvodnje i stabilizacije proizvođačkih cijena;
 - očuvanja životne sredine sprovođenjem dobre proizvođačke prakse, upravljanja otpadom i očuvanja biodiverziteta;
- (3) Proizvod ili grupu proizvoda za koje se mogu organizovati organizacije proizvođača propisuje Ministarstvo.

Organizacija proizvođača

Član 35

Briše se. (Zakon o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda, "Sl. list CG", br. 51/17)

Priznavanja organizacija proizvođača

Član 36

Briše se. (Zakon o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda, "Sl. list CG", br. 51/17)

Međugranske organizacije

Član 37

Briše se. (Zakon o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda, "Sl. list CG", br. 51/17)

Mašinski prstenovi

Član 38

- (1) Za efikasno iskorišćavanje poljoprivredne mehanizacije i opreme, radne snage i drugih proizvodnih mogućnosti, fizička lica mogu se organizovati za pružanje međukomšijske i međuseoske pomoći (u daljem tekstu: mašinski prstenovi), u skladu sa zakonom.
- (2) Uslove za rad mašinskih prstenova propisuje Ministarstvo.

VI. KVALITET I OZNAČAVANJE POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA I HRANE

Minimalni kvalitet

Član 39

- (1) Minimalni kvalitet pojedinih poljoprivrednih proizvoda i hrane, i uslove za njihovo stavljanje na tržište propisuje Ministarstvo.
- (2) Propisima iz stava 1 ovog člana uređuje se, naročito:
- način proizvodnje i prerade;
 - sastojci i njihov sadržaj, uključujući dozvoljene aditive;
 - normative za dostizanje i očuvanje kvaliteta;
 - razvrstavanje;
 - označavanje.

Proizvodi višeg kvaliteta**Član 40**

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, "Sl. list CG", br. 30/17)

Proizvođačka specifikacija**Član 41**

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, "Sl. list CG", br. 30/17)

Proizvod iz organske poljoprivrede**Član 42**

Poljoprivredni proizvodi ili hrana iz organske poljoprivrede su proizvodi ili hrana koji su proizvedeni po metodama organske poljoprivrede, u skladu sa zakonom.

Proizvod integralne poljoprivrede**Član 43**

- (1) Poljoprivredni proizvodi ili hrana iz integralne poljoprivrede su proizvodi koji su proizvedeni po metodama i postupcima integralne poljoprivredne proizvodnje.
- (2) Integralna poljoprivredna proizvodnja je uravnotežena upotreba agrotehničkih mjera, tako da, pri istim ekonomskim efektima, prioritet imaju prirodne mjere u odnosu na fito-farmaceutske, veterinarsko-farmaceutske i biotehnoške mjere.
- (3) Proizvodi iz stava 1 ovog člana nose oznaku "Proizvod integralne poljoprivrede".
- (4) Evidenciju proizvođača i proizvoda integralne poljoprivredne proizvodnje vodi Ministarstvo.
- (5) Bliže uslove integralne proizvodnje ili prerade, način kontrole i oznaku proizvoda integralne poljoprivrede iz stava 2 ovog člana, kao i vođenje evidencije proizvođača i proizvoda integralne poljoprivrede propisuje Ministarstvo.

Garantovano tradicionalni proizvod**Član 44**

Briše se. (Zakon o oznakama porijekla, geografskim oznakama i oznakama garantovano tradicionalnih specijaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, "Sl. list CG", br. 18/11)

Proizvodi sa zaštićenom oznakom porijekla i geografskom oznakom**Član 45**

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, "Sl. list CG", br. 30/17)

VII. DOBRA POLJOPRIVREDNA PRAKSA**Član 46**

- (1) Poljoprivredna gazdinstva koja se bave proizvodnjom poljoprivrednih proizvoda i hrane dužna su da poštuju dobru poljoprivrednu praksu.

- (2) Način sprovođenja dobre poljoprivredne prakse propisuje Ministarstvo, u skladu sa zakonom.

VIII. PROMET POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA I HRANE

Član 47

Promet poljoprivrednih proizvoda i hrane vrši se u skladu sa zakonom.

Promet sa porodičnog poljoprivrednog gazdinstva

Član 48

- (1) Na porodičnom poljoprivrednom gazdinstvu male količine poljoprivrednih proizvoda i hrane biljnog i životinjskog porijekla proizvedenih na tom gazdinstvu stavljaju se u promet radi snabdijevanja krajnjeg potrošača neposredno na tom gazdinstvu ili preko maloprodajnih objekata.
- (2) Male količine iz stava 1 ovog člana, higijenske uslove za njihovu proizvodnju i stavljanje u promet, sadržaj zahtjeva i postupak odobravanja objekata u kojima se proizvode male količine poljoprivrednih proizvoda, uslove registracije, odnosno proizvoda i hrane biljnog i životinjskog porijekla, propisuje Ministarstvo.
- (3) Ispunjenost uslova iz stava 2 ovog člana utvrđuje nadležni organ uprave, u skladu sa zakonom.

IX. DOPUNSKA DJELATNOST

Član 49

- (1) Dopunska djelatnost porodičnog poljoprivrednog gazdinstva je djelatnost povezana sa poljoprivredom i šumarstvom, koja se vrši na porodičnom poljoprivrednom gazdinstvu i omogućava bolju iskorišćenost njegovih proizvodnih mogućnosti i radne snage.
- (2) Vrste dopunske djelatnosti na porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima, obim i uslove za njihovo obavljanje propisuje Vlada.
- (3) Pri određivanju obima dopunske djelatnosti iz stava 2 ovog člana uzimaju se u obzir i specifični uslovi i karakteristike određenih vrsta dopunske djelatnosti.

Član 50

- (1) Nosilac dopunske djelatnosti iz člana 49 ovog zakona je fizičko lice koje je vlasnik, zakupac ili drugo lice koje je ovlašćeno da koristi poljoprivredni posjed i vrši poljoprivrednu djelatnost (u daljem tekstu: nosilac dopunske djelatnosti).
- (2) Nosilac dopunske djelatnosti mora u obavljanju svoje djelatnosti da ispunjava minimalne uslove utvrđene zakonima kojima se uređuje zaštita životne sredine, zaštita zdravlja ljudi, zdravlja životinja i bilja, dobrobiti životinja i zaštita na radu.

Odobrenje za vršenje dopunske djelatnosti

Član 51

- (1) Dopunska djelatnost na porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima može se obavljati samo na osnovu odobrenja.
- (2) Odobrenje za obavljanje dopunske djelatnosti iz stava 1 ovog člana izdaje Ministarstvo, na zahtjev nosioca dopunske djelatnosti.
- (3) Ministarstvo vodi evidenciju dopunskih djelatnosti na porodičnim poljoprivrednim gazdinstvima.
- (4) Sadržinu i način vođenja evidencije iz stava 3 ovog člana propisuje Ministarstvo.

X. POSLOVI OD JAVNOG INTERESA

Član 52

- (1) Poslovi od javnog interesa u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja su:
 - 1) savjetodavni poslovi;
 - 2) stručni poslovi u stočarstvu;
 - 3) stručni poslovi u biljnoj proizvodnji;
 - 4) stručni poslovi u očuvanju genetičkih resursa-banke gena;
 - 5) analitičko razvojni poslovi;

- 6) poslovi obrazovanja i osposobljavanja kadrova za potrebe razvoja poljoprivrede i ruralnog razvoja; i
 7) poslovi istraživačkog rada u poljoprivredi.
- (2) Poslove iz stava 1 tačka 1) ovog člana, vrši Ministarstvo, a poslove iz tač. 2) do 7) ovog člana, vrše ovlaštene naučno-istraživačke ustanove i druga pravna i fizička lica iz oblasti poljoprivrede koja ispunjavaju uslove za obavljanje tih poslova.
- (3) Poslovi od javnog interesa u oblasti veterinarstva i zaštite bilja vrše se u skladu sa zakonom.

Savjetodavni poslovi

Član 53

Savjetodavni poslovi u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja su poslovi koji se odnose na:

- organizovanje organske, integralne i konvencionalne poljoprivredne proizvodnje;
- primjenu novih naučnih dostignuća, tehnologija i tehnika i sl;
- izradu programa racionalnog korišćenja poljoprivrednog zemljišta i sredstava za ishranu bilja u skladu sa načelima održivog razvoja;
- sprovođenje dobre poljoprivredne prakse;
- zaštitu životne sredine;
- izradu razvojnih i investicionih programa za poljoprivredna gazdinstva;
- osposobljavanje za upravljanje poljoprivrednim gazdinstvima, uključujući ekonomske analize;
- podnošenje zahtjeva za dobijanje podsticaja;
- unaprjeđivanje dopunskih djelatnosti na poljoprivrednom gazdinstvu i širenje ekonomskih aktivnosti (diverzifikacija) u seoskim sredinama;
- organizovanje poljoprivrednika;
- tumačenje propisa iz oblasti poljoprivrede i sa njom povezanih djelatnosti.

Stručni poslovi u stočarstvu

Član 54

- (1) Stručni poslovi u oblasti stočarstva su poslovi koji se odnose na:
- sprovođenje odgajivačko-seleksijskih programa po vrstama i rasama stoke;
 - kontrolu produktivnosti stoke;
 - ocjenjivanje oplemenjivačke vrijednosti priplodnih životinja;
 - praćenje i unaprjeđivanje kvaliteta proizvoda stočarstva;
 - vođenje propisanih evidencija u stočarstvu;
 - prognoziranje optimalnih lokacija i vremenskim uslova za ispašu pčela i sl.
- (2) Uslovi i način vršenja poslova iz stava 1 ovog člana uređuju se zakonom kojim je uređeno stočarstvo.

Stručni poslovi u biljnoj proizvodnji

Član 55

- (1) Stručni poslovi u okviru selekcije sjemena i uvođenja novih sorti u biljnoj proizvodnji su poslovi koji se odnose na:
- provjeravanje genetskih osobina i upotrebne vrijednosti novih domaćih i stranih sorti poljoprivrednog bilja u prethodnom postupku i u postupku registracije, odnosno zaštite sorte;
 - čuvanje službenih uzoraka sjemenskog materijala zaštićenih, odnosno registrovanih sorti;
 - selekcije i preporuke o rejonizaciji sorti;
 - certifikovanje sjemena i sadnog materijala poljoprivrednog bilja;
- (2) Uslovi i način vršenja poslova iz stava 1 ovog člana uređuju se zakonom.

Poslovi očuvanja genetičkih resursa - banke gena

Član 56

- (1) Poslovi očuvanja genetičkih resursa - banke gena su:

- sakupljanje i evidentiranje autohtonog genetičkog materijala, uključujući stare domaće ili odomaćene sorte poljoprivrednog bilja;
 - sakupljanje i evidentiranje autohtonih rasa i sojeva stoke sa ekonomskom vrijednošću, uključujući i odomaćene rase i sojeve;
 - vrednovanje sakupljenog genetičkog materijala po međunarodnim deskriptorima;
 - čuvanje, umnožavanje i razmjena uzoraka sakupljenog genetičkog materijala i sl.
- (2) Uslove i način vršenja poslova iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Analitičko-razvojni poslovi

Član 57

Analitičko-razvojni poslovi su:

- prikupljanje i obrada podataka iz oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja radi izrade ekonomskih i drugih analiza;
- izrada ekonomskih i drugih analiza iz oblasti proizvodnje, prerade i prometa poljoprivrednih proizvoda;
- izrada analiza iz agrarne politike;
- poslovi od značaja za usmjeravanje i praćenje razvoja poljoprivrede, prerađivačke industrije i ruralnih područja i sl.

Poslovi obrazovanja i osposobljavanja kadrova za potrebe razvoja poljoprivrede i ruralnog razvoja

Član 58

Poslovi obrazovanja i osposobljavanja za potrebe razvoja poljoprivrede i ruralnih područja su poslovi za potrebe određenih sektora poljoprivrede, u skladu sa Strategijom.

Istraživački rad u poljoprivredi

Član 59

U skladu sa Nacionalnim programom, finansiraju se ili sufinansiraju istraživački i razvojni projekti u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja, u svrhu implementacije Strategije.

XI. PRIZNANJA

Član 60

- (1) Za ostvarene rezultate u oblasti poljoprivrede i prehrambene tehnologije u Crnoj Gori, Ministarstvo može da dodijeli priznanja pojedincima, udruženjima, naučno-istraživačkim ustanovama i drugim organizacijama.
- (2) Uslove za dodjelu priznanja i vrste priznanja iz stava 1 ovog člana propisuje Vlada.

XII. REGISTRI I EVIDENCIJE

Član 61

- (1) Ministarstvo osniva i vodi:
- 1) Registar subjekata;
 - 2) Registar poljoprivrednih gazdinstava;
 - 3) Evidenciju parcela (u daljem tekstu: SIZEP sistem);
 - 4) Evidenciju zahtjeva za podršku i zahtjeva za plaćanja kroz mjere direktnih plaćanja i ruralnog razvoja prema površini referentne parcele (u daljem tekstu: Evidencija zahtjeva).
- (2) Pored registara iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo vodi i druge registre, evidencije i baze podataka, u skladu sa zakonom.

Registar subjekata

Član 62

- (1) Pravna i fizička lica koja su u skladu sa zakonom upisana u odgovarajuće registre ili evidencije, koje vode Ministarstvo i organi uprave nadležni za poslove poljoprivrede, upisuju se u Registar subjekata.
- (2) Registar subjekata iz stava 1 ovog člana vodi se na jedinstven način i sadrži sljedeće podatke:

- naziv pravnog lica i sjedište, odnosno ime, prezime, pol i adresu fizičkog lica;
 - vrstu privrednog subjekta;
 - poreski identifikacioni broj (PIB);
 - jedinstveni matični broj građana (JMBG) ili matični broj privrednog subjekta (MB);
 - šifru i naziv osnovne djelatnosti;
 - broj žiro računa subjekata koji podnose zahtjev za dobijanje sredstava podsticaja.
- (3) Oblik, bližu sadržinu i način vođenja Registra subjekata propisuje Ministarstvo.

Registar poljoprivrednih gazdinstava

Član 63

U Registar poljoprivrednih gazdinstava (u daljem tekstu: Registar gazdinstava) obavezno se upisuju:

- poljoprivredno gazdinstvo koje podnosi zahtjev za ostvarivanje prava na podsticaj ili podršku, u skladu sa ovim zakonom;
- proizvođači poljoprivrednih proizvoda namijenjenih tržištu.

Sadržaj Registra gazdinstava

Član 64

- (1) Registar gazdinstava sadrži sljedeće podatke:
- jedinstveni identifikacioni broj poljoprivrednog gazdinstva (IDBR);
 - adresu, odnosno sjedište poljoprivrednog gazdinstva;
 - podatke o nosiocu poljoprivrednog gazdinstva, a u slučaju porodičnog poljoprivrednog gazdinstva i podatke o njegovim članovima;
 - podatke o djelatnosti poljoprivrednog gazdinstva;
 - podatke o korišćenju poljoprivrednog zemljišta, pašnjaka, šuma i šumskog zemljišta, po parcelama i vrstama upotrebe i drugo;
 - podatke o stanju i broju priplodne stoke;
 - da gazdinstvo pripada području sa ograničenim mogućnostima za poljoprivrednu proizvodnju;
- (2) Identifikacioni broj poljoprivrednog gazdinstva (IDBR) iz Registra gazdinstva koristi se za povezivanje sa drugim registrima iz oblasti poljoprivrede.
- (3) Nosioc poljoprivrednog gazdinstva dužan je da svaku promjenu na gazdinstvu prijavi Ministarstvu.
- (4) Oblik, bližu sadržinu, način vođenja Registra gazdinstava, kao i vrstu, način i rok prijavljivanja promjena iz stava 3 ovog člana propisuje Ministarstvo.

SIZEP sistem

Član 64a

- (1) SIZEP sistem je informacioni sistem koji sadrži podatke o referentnoj parceli, poljoprivrednom gazdinstvu i prostorne podatke.
- (2) SIZEP sistem vodi se u digitalnoj grafičkoj formi.
- (3) U SIZEP sistem se upisuju poljoprivredna gazdinstva, koja su upisana u Registar poljoprivrednih gazdinstava i sve poljoprivredne površine koje to poljoprivredno gazdinstvo koristi, odnosno referentne parcele.
- (4) Referentna parcela iz stava 3 ovog člana je neprekidna površina poljoprivrednog zemljišta, koju obrađuje jedno poljoprivredno gazdinstvo, klasifikovana prema vrsti upotrebe zemljišta.
- (5) Podaci o referentnoj parceli unose se korišćenjem digitalnih katastarskih planova, topografskih karata i digitalnog modela reljefa, na osnovu kojih se vrši određivanje granica referentne parcele.
- (6) Bližu sadržinu i način uspostavljanja SIZEP sistema propisuje Ministarstvo.

Evidencija zahtjeva

Član 64b

- (1) Evidencija zahtjeva vodi se u elektronskom obliku.

(2) Evidencija zahtjeva sadrži:

- podatke o podnosiocu zahtjeva;
- opis mjera za direktna plaćanja i mjera ruralnog razvoja, prema površini referentne parcele;
- podatke o parcelama upisanim u SIZEP sistem; i
- podatke o životinjama na gazdinstvu.

(3) Bližu sadržinu Evidencije zahtjeva i obrazac zahtjeva iz člana 61 stav 1 tačka 4 ovog zakona propisuje Ministarstvo.

Prikupljanje i upotreba podataka

Član 65

Za vođenje i ažuriranje Registra subjekata i Registra gazdinstava Ministarstvo prikuplja podatke od:

- državnih organa;
- javnih ustanova;
- agencija;
- koncesionara;
- jedinica lokalne samouprave;
- drugih ovlašćenih institucija.

Javnost podataka

Član 66

Podaci iz registara i evidencija su javni, osim podataka koji su, u skladu sa zakonom, utvrđeni, odnosno zaštićeni kao tajni podaci.

Agrarni marketinški informacijski sistem

Član 67

- (1) Radi praćenja tržišta poljoprivrednih proizvoda, privredna društva i preduzetnici koji prodaju, otkupljuju i uvoze poljoprivredne proizvode, dužni su da dostavljaju Ministarstvu podatke o cijenama i količinama određenih poljoprivrednih proizvoda.
- (2) Podaci o cijenama i količinama proizvoda iz stava 1 ovog člana, unose se u Agrarni marketinški informacijski sistem (u daljem tekstu: AMIS), koji vodi Ministarstvo.
- (3) Podaci iz stava 2 ovog člana dostavljaju se svakih 15 dana.
- (4) Sadržaj i način vođenja AMIS-a, poljoprivredne proizvode za koje se dostavljaju podaci o cijenama i količinama i domaća reprezentativna tržišta sa kojih se vrši prikupljanje podataka, propisuje Ministarstvo.

Sistem računovodstvenih podataka poljoprivrednih gazdinstava

Član 68

- (1) Sistem računovodstvenih podataka poljoprivrednih gazdinstava (Farm Accountancy Data Network) je skup podataka o strukturi, proizvodnji, prihodima i rashodima, koji se prikupljaju istraživanjem na poljoprivrednim gazdinstvima godišnje (u daljem tekstu: FADN sistem).
- (2) Prikupljanje podataka za FADN sistem vrši se preko:
 - a) Nacionalnog odbora za praćenje FADN sistema (u daljem tekstu: Nacionalni odbor);
 - b) Nacionalnog koordinacionog tima za organizaciju i sprovođenje FADN istraživanja (u daljem tekstu: Koordinacioni tim);
 - c) organa uprave nadležnog za poslove statistike; i
 - d) poljoprivrednih gazdinstava.
- (3) Poljoprivredna gazdinstva učestvuju u istraživanju na dobrovoljnoj osnovi.
- (4) Organ uprave nadležan za poslove statistike, dužan je da učestvuje u aktivnostima koje se odnose na davanje stručne pomoći i predloga za izbor poljoprivrednih gazdinstava koja će činiti reprezentativni uzorak.
- (5) Prikupljanje podataka za FADN sistem vrši se na osnovu plana istraživanja koji donosi Ministarstvo na period od pet godina.

- (6) Istraživanja iz stava 1 ovog člana, mogu da vrše poljoprivredne obrazovne, naučne i stručne institucije i druge organizacije i ustanove, koje angažuje Ministarstvo na osnovu javnog poziva.
- (7) Sredstva za uspostavljanje FADN sistema obezbjeđuju se iz Budžeta Crne Gore.
- (8) Podaci prikupljeni kroz FADN sistem ne mogu biti korišćeni u svrhu oporezivanja poljoprivrednih gazdinstava i predstavljaju službeni tajnu.
- (9) Metodologiju prikupljanja podataka za FADN sistem sa poljoprivrednih gazdinstava, način korišćenja podataka, sadržinu plana iz stava 5 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Nacionalni odbor

Član 68a

- (1) Nacionalni odbor:
 - 1) prati sprovođenje plana iz člana 68 ovog zakona;
 - 2) sačinjava izvještaj o sprovođenju plana prikupljanja podataka sa odabranih poljoprivrednih gazdinstava i nepravilnostima u funkcionisanju FADN sistema koji dostavlja Ministarstvu;
 - 3) razmatra druga pitanja u vezi sa funkcionisanjem FADN sistema.
- (2) Nacionalni odbor čini neparan broj članova koji se imenuju iz redova Ministarstva, organa uprave nadležnog za poslove statistike i jednog predstavnika poljoprivrednih gazdinstava, na period od pet godina.
- (3) Članovi Nacionalnog odbora imenuju se rješenjem Ministarstva.
- (4) Način rada Nacionalnog odbora propisuje Ministarstvo.

Koordinacioni tim

Član 68b

- (1) Koordinacioni tim:
 - 1) priprema predlog plana iz člana 68 ovog zakona;
 - 2) prikuplja podatke sa odabranih poljoprivrednih gazdinstava koji predstavljaju reprezentativni uzorak;
 - 3) izrađuje statističke pokazatelje na osnovu podataka prikupljenih sa poljoprivrednih gazdinstava;
 - 4) sačinjava izvještaj za poljoprivredna gazdinstva sa kojih su podaci prikupljeni;
 - 5) vodi bazu podataka dobijenih kroz FADN sistem.
- (2) Podaci iz stava 1 tač. 2 i 3 ovog člana dostavljaju se Evropskoj komisiji.
- (3) Koordinacioni tim čini neparan broj članova koji se imenuju iz redova Ministarstva, na period od pet godina.
- (4) Članovi Koordinacionog tima imenuju se rješenjem Ministarstva.
- (5) Način rada Koordinacionog tima propisuje Ministarstvo.

XIII. SAVJET ZA POLJOPRIVREDU I RURALNI RAZVOJ

Član 69

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, "Sl. list CG", br. 34/14)

Član 70

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, "Sl. list CG", br. 34/14)

Član 71

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, "Sl. list CG", br. 34/14)

XIV. INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 72

- (1) Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.
- (2) Inspeksijski nadzor nad sprovođenjem mjera agrarne politike vrši poljoprivredni inspektor.
- (3) Inspeksijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona u odnosu na minimalni kvalitet pojedinih poljoprivrednih proizvoda i hrane, vrši organ uprave nadležan za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, preko inspektora za hranu i fitosanitarnih inspektora.

Ovlašćenja poljoprivrednog inspektora

Član 73

Pored ovlašćenja inspektora utvrđenih zakonom kojim je uređen inspekcijski nadzor, poljoprivredni inspektor ima i ovlašćenje da:

- provjerava poljoprivredno zemljište, zasade, proizvodne objekte i prostorije u kojima se obavlja poljoprivredna djelatnost ili dopunska djelatnost, obim proizvodnje, dokumentaciju pravnih i fizičkih lica koja obavljaju poljoprivrednu djelatnost i dopunsku djelatnost na poljoprivrednim gazdinstvima ili druge djelatnosti vezane za sprovođenje mjera agrarne politike;
- prati ostvarivanje prava na podsticaje i nenamjensko korišćenje tih sredstava;
- provjerava izvršavanje poslova od javnog interesa;
- provjerava vođenje registara i evidencija u skladu sa ovim zakonom;
- provjerava ispunjenost uslova za priznavanje proizvođačkih organizacija i međugranskih organizacija;
- kontroliše ispunjenost uslova za obavljanje dopunske djelatnosti na poljoprivrednom gazdinstvu;
- prati primjenu dobre poljoprivredne prakse.

Upravne mjere i radnje poljoprivrednog inspektora

Član 74

Pored upravnih mjera i radnji utvrđenih zakonom kojim je uređen inspekcijski nadzor, poljoprivredni inspektor je obavezan da preduzima i sljedeće upravne mjere i radnje:

- do odluke nadležnog organa, zabrani obavljanje dopunske djelatnosti, odnosno zatraži oduzimanje dozvole i brisanje te djelatnosti iz evidencije o dopunskim djelatnostima;
- do odluke nadležnog organa, zabrani vršenje poslova od javnog interesa, ako vršilac javnih poslova ne vrši poslove u skladu sa zakonom, odnosno programom;
- odredi i druge mjere i radnje u skladu sa zakonom.

Ovlašćenja inspektora za hranu

Član 74a

Pored ovlašćenja utvrđenih zakonom kojim je uređen inspekcijski nadzor, inspektor za hranu ima i ovlašćenja da:

- provjerava usaglašenost poljoprivrednih proizvoda i hrane sa propisanim normativima kvaliteta; i
- uzima uzorke za analizu, radi provjere kvaliteta poljoprivrednih proizvoda i hrane.

Upravne mjere i radnje inspektora za hranu

Član 74b

Pored upravnih mjera i radnji utvrđenih zakonom kojim je uređen inspekcijski nadzor i zakonom kojim je uređena bezbjednost hrane, inspektor za hranu preduzima i sljedeće upravne mjere i radnje:

- zabranjuje promet poljoprivrednih proizvoda i hrane ukoliko njihov kvalitet ne odgovara propisanim normativima kvaliteta;
- određuje i druge mjere i radnje u skladu sa zakonom.

Ovlašćenja fitosanitarnog inspektora

Član 74c

Pored ovlašćenja utvrđenih zakonom kojim je uređen inspekcijski nadzor, fitosanitarni inspektor ima i ovlašćenja da:

- provjerava usaglašenost voća, povrća, pečurki i žitarica sa propisanim normativima kvaliteta; i
- uzima uzorke za analizu, radi provjere kvaliteta voća, povrća, pečurki i žitarica.

Upravne mjere i radnje fitosanitarnog inspektora

Član 74d

Pored upravnih mjera i radnji utvrđenih zakonom kojim je uređen inspekcijski nadzor, zakonom kojim je uređena bezbjednost hrane i zakonom o sredstvima za ishranu bilja, fitosanitarni inspektor preduzima i sljedeće upravne mjere i radnje:

- zabranjuje promet voća, povrća, pečurki i žitarica ukoliko njihov kvalitet ne odgovara propisanim normativima kvaliteta;
- određuje i druge mjere i radnje u skladu sa zakonom.

XV. KAZNE NE ODREDBE

Član 75

(1) Novčanom kaznom od 500 eura do 5.500 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne čuva dokumentaciju vezanu za programe koji se finansiraju ili sufinansiraju u skladu sa ovim zakonom i programe koji se finansiraju sredstvima inostranih donacija, najmanje pet godina nakon implementacije tih programa (član 30);
 - 2) ne dostavi ispravnu dokumentaciju i podatke za korišćenje sredstava podsticaja, namjenski ih ne koristi i ne vrati iznos sredstava koji je primio na osnovu netačno prikazanih podataka, uvećan za iznos zatezne kamate, u propisanom roku (član 33 st. 1 i 2);
 - 3) ne čuva dokumentaciju koja se odnosi na ostvarivanje prava na podsticaj, najmanje pet godina od dana posljednje naplate (član 33 stav 6);
 - 4) ne upisuje priznate organizacije proizvođača u Registar organizacija (član 36 stav 4);
 - 5) koristi oznaku "Proizvod integralne poljoprivrede", a proizvod nije proizveden po metodama i postupcima integralnog načina poljoprivredne proizvodnje (član 43 stav 1);
 - 6) Briše se. (Zakon o oznakama porijekla, geografskim oznakama i oznakama garantovano tradicionalnih specijaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, "Sl. list CG", br. 18/11)
 - 7) ne pridržava se dobre poljoprivredne prakse (član 46);
 - 8) vrši promet poljoprivrednih proizvoda i hrane suprotno zakonu (član 47);
 - 9) prodaje sa porodičnog poljoprivrednog gazdinstva proizvode ili hranu, a nijesu proizvedeni na tom gazdinstvu i ne ispunjavaju propisane opšte i posebne higijenske zahtjeve i zahtjeve kvaliteta (član 48);
 - 10) obavlja dopunsku djelatnost bez odobrenja (član 51 stav 1);
 - 11) vodi Registar subjekata suprotno zakonu (član 62);
 - 12) ne prijavi svaku promjenu na gazdinstvu u propisanom roku (član 64 st. 3 i 4).
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 200 eura do 1.500 eura.
- (3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 300 eura do 5.000 eura.
- (4) Za prekršaj iz stava 1 tač. 1, 2, 3, 9, 10 i 12 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom od 50 eura do 1.000 eura.

XVI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 76

Podzakonski propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 76a

(1) Propis iz člana 24 ovog zakona donijeće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Propis iz člana 26 ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 76b

Korisnik staračke naknade, koji je to pravo ostvario u skladu sa propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, danom početka primjene ovog zakona ostvaruje pravo na staračku naknadu u skladu sa ovim zakonom.

Član 76c

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 76d

- (1) SIZEP sistem, AMIS i FADN sistem uspostaviće se u roku od godinu dana od dana donošenja propisa iz člana 76c ovog zakona.
- (2) Do uspostavljanja SIZEP sistema, referentna parcela za ostvarivanje prava na podsticaj je katastarska parcela.

Član 76e

- (1) Savjetodavne poslove iz člana 52 stav 1 tačka 1) ovog zakona, Ministarstvo će preuzeti u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Ministarstvo će od Biotehničkog fakulteta, organizacione jedinice Univerziteta Crne Gore, preuzeti zaposlene koji su vršili savjetodavne poslove u biljnoj proizvodnji i selekciji stoke, opremu i službenu dokumentaciju u roku od 20 dana od dana preuzimanja savjetodavnih poslova.
- (3) Zaposleni iz stava 2 ovog člana ostvaruju prava u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima ("Službeni list CG", br. 39/11, 66/12 i 34/14).

Član 76f

Korisnik staračke naknade, koji je to pravo ostvario u skladu sa propisima koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, danom početka primjene ovog zakona ostvaruju pravo na staračku naknadu u skladu sa ovim zakonom.

Član 76g

Propisi koji su doneseni prije stupanja na snagu ovog zakona uskladiće se sa ovim zakonom u roku od 60 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 77

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, "Sl. list CG", br. 34/14)

Član 78

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, "Sl. list CG", br. 34/14)

Član 79

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o obezbjeđenju i usmjeravanju sredstava za podsticanje razvoja poljoprivrede ("Službeni list SRCG", br. 11/90 i "Službeni list RCG", br. 24/92).

Član 80

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se od 1. jula 2021. godine.